

Je hebt mensen met een lange adem nodig ~ KNHM Utrecht

Maart 2014. De KNHM is in kleine kernen vooral bekend van de jaarlijkse 'Kern met pit' campagne. Maar ze doen veel meer. 'Voor bewonersgroepen die aan de slag willen met het verbeteren van hun straat, hun buurt of dorp, hebben we enorm veel expertise in huis,' aldus Joost Kingma, voorzitter van de afdeling Utrecht van de KNHM. 'Wij voorzien ze graag van advies over organisatorische, financiële en ook technische kwesties. En komen wij er zelf niet uit, dan hebben we ook nog een hoogwaardig netwerk van deskundige professionals achter de hand.' Kingma wijst op de mogelijkheid voor besturen van dorpshuizen en dorpscomités om hun vragen voor te leggen aan de KNHM.

KNHM staat voor Koninklijke Nederlandse Heide Maatschappij. Voor het gemak heeft Joost Kingma het regelmatig over de Heidemij. De afkorting KNHM is al net zo'n tongbreker als UVKK, merkt hij halverwege tussen neus en lippen op. Iets meer dan 125 jaar geleden werd de KNHM opgericht voor het ontginnen en in cultuur brengen van woeste gronden op het platteland. Dat was het begin van een onderneming die zowel maatschappelijk verantwoord als commercieel succesvol bleek te zijn. In 1972 werd een scheiding aangebracht tussen de commerciële en ideële activiteiten. De commerciële tak groeide uit tot een internationaal opererend concern dat sinds 1997 de naam Arcadis draagt. Joost Kingma: 'De KNHM vormt sindsdien de ideële tak met een landelijk bureau en een kleine staf met professionals. Doordat ze gelieerd zijn aan Arcadis, kan de KNHM een beroep doen op hun hooggekwalificeerde expertise.'

Portefeuille

De landelijke KNHM beschikt bovendien nog over twaalf provinciale afdelingsbesturen. Die richten zich op een van de kerntaken van de organisatie, namelijk het adviseren van actieve bewoners en meedenken bij het verbeteren van hun leefomgeving. Het afdelingsbestuur in Utrecht telt negen leden, bij de samenstelling ervan is gekeken naar een variatie aan deskundigheden, maar ook naar spreiding over de regio's. Per jaar krijgt de KNMH-afdeling in Utrecht zo ongeveer twintig tot dertig aanvragen binnen van initiatiefgroepen die met een

plan rondlopen waar ze deskundige hulp bij kunnen gebruiken. Joost Kingma: 'Al naar gelang ieders belangstelling en interesse, verdelen wij de portefeuilles in goed overleg. Hebben we een bepaalde deskundigheid niet in huis, dan kijken we rond in ons netwerk. Of we doen een beroep op het landelijk bureau.'

Beeldboekje

Om te illustreren hoe gevarieerd de plannen zijn die binnenkomen, pakt Kingma halverwege het interview de map met projecten uit 2012 erbij. Hij wijst als eerste op een vereniging voor dorp en natuur die de ruimtelijke kwaliteiten van twee dorpen in kaart wilde brengen en deze inventarisatie in nauwe samenwerking met de bewoners wilde uitvoeren. 'Hier hebben wij geadviseerd hoe je zoiets organisatorisch aanpakt. En wij hebben ze geholpen met de productie van een beeldboekje, aldus Kingma, die er aan toevoegt dat dit boekwerkje weer gebruikt is als springplank voor gesprekken met de gemeente en andere belanghebbenden. 'Dat laatste zie je vaker, een geslaagd project draagt vaak de kiem in zich voor een volgend initiatief.'

Stad en platteland

Bladerend door de andere aansprekende voorbeelden noemt Kingma de wens van een lokale bewonersgroep om de educatieve functie van hun streekmuseum onder handen te nemen, een groep natuurliefhebbers die een bijenstal in een boomgaard wil bouwen en de wens om een markt voor streekproducten op te schalen. Om niet de indruk te wekken dat het vooral om initiatieven op het platteland gaat, voegt de voorzitter er een aantal stedelijke voorbeelden aan toe, waaronder de aanleg van een waterspeelplaats in een stadswijk, een bezoekerscentrum met ondergrondse schatkamers, de opzet van een culturele broedplaats en het in gang zetten van een dialoog tussen bewonersorganisaties en het gemeentebestuur.

Pril stadium

De aanvragen uit de stad en het platteland ontlopen elkaar in aantal en kwaliteit niet veel, is de voorzichtige conclusie van Kingma als hij de projecten desgevraagd nog eens doorbladert. 'Een eerste criterium is dat een plan echt leeft bij mensen, dat ze hun schouders eronder willen zetten. Als een plan van boven gedropt is, voorgekookt door de overheid of een commercieel bureau, dan breekt dat ze vroeg of laat op. Ook al ziet het er op papier nog zo fraai en veelbelovend uit, ik geloof niet in projecten die anderen voor je hebben bedacht. Originele ideeën met veel potentie lopen vooral in het begin nogal eens tegen problemen

op. Vandaar dat wij iedereen willen adviseren om al in een pril stadium bij ons aan te kloppen. Dan kunnen wij de beginnersfouten eruit halen die voor veel oponthoud kunnen zorgen. Het gaat vaak om taaie processen, vandaar dat je mensen met een lange adem nodig hebt. En iemand die de anderen over het dooie punt heen kan helpen. Want de motivatie is doorslaggevend, ze moeten er zelf in geloven.'

Trofee

Voor plannen op de kortere termijn organiseert de KNHM al sinds 1978 'Kern met Pit'. Deze jaarlijks terugkerende wedstrijd stelt bewoners in staat om hun dorp, hun buurt of hun straat op te knappen. Ze krijgen een jaar de tijd om hun plan uit te voeren. Wie de klus binnen die termijn heeft geklaard, ontvangt een bonus van duizend euro en het predicaat Kern met Pit. Per provincie nomineert het afdelingsbestuur de meest aansprekende projecten en er is een trofee te winnen met een extra bonus van 1500 euro. Na deze provinciale ronde dingen de twaalf trofeewinnaars ook nog mee voor de landelijke titel van beste Kern met Pit. Die trofee wordt beloond met 1.500 euro.

Deur wagenwijd open

Kingma wijst leden van de UVKK en hun achterban op het aanbod van de KNHM om als klankbord of als sparringpartner op te treden bij plannen die betrekking hebben op de leefbaarheid in hun dorp. Joost Kingma: 'Zeker nu de UVKK er mee stopt, is het goed om te memoreren dat dorpscomités in oprichting tijdens hun eerste jaar bij terecht kunnen voor advies en een bijdrage kunnen krijgen voor de opstartkosten.' Hij somt vervolgens een reeks zaken op waar de KNHM ze mee verder kunnen helpen. Zoals organisatorische vragen, hulp op het gebied van pr en communicatie, of tips bij het maken van een projectplan. Maar ook meer technische ondersteuning of een deskundig advies op het terrein van ruimtelijke ordening, milieu of verkeer. Joost Kingma: 'De deur heeft altijd wagenwijd open gestaan voor de UVKK, dat blijft natuurlijk zo voor de UVKK leden en hun achterban in de kleine kernen in Utrecht.'

Gouden tip:

Een project moet leven bij de mensen waar het om gaat. De kans op succes is aanmerkelijk groter als zij bereid zijn hun schouders eronder te zetten. Dat is belangrijker dan een fraai uitgevoerd projectplan.